

mijmering

stilte

‘De oorlog’ is er mijn leven altijd geweest en heeft de tijdsgeest sterk bepaald, toch heb ik er niets mee. Ik zal me niet gauw verdiepen in een boek of een film over 40-45. Ik zie om me heen hoe anderen dat wel doen en ik respecteer dat vanzelfsprekend, maar ik voel er persoonlijk weinig bij. Misschien wil ik die verhalen over de ultieme vernedering en vernietiging wel verre van me houden, maar ook wat de feiten betreft heb ik nooit de behoefte gevoeld om me er in te verdiepen.

Op 4 mei kijk ik wel altijd naar de Dodenherdenking. Ik ben ook twee minuten stil, maar dat is niet zo moeilijk in je eentje. Ik ben dit jaar, om verschil te maken, in kleermakerszit op de grond gaan zitten en heb mezelf van acht tot twee over acht naar de Dam geprojecteerd, om me daarna weer op de bank te hijsen. Drie jaar geleden waren er op een doordeweekse middag twee minuten stilte voor de slachtoffers van de MH17 ramp. Ik wilde die tussen de mensen beleven, dus zorgde ik dat ik ruim voor de tijd in het winkelcentrum bij mij in de buurt was. Ik had een zekere verwachting van die twee minuten en ook een licht gevoel van kwetsbaarheid; het is spannend en vreemd om allemaal samen van de ene seconde op de andere alles uit onze handen te laten vallen en, als in het sprookje van Doornroosje, tot tableau vivant te transformeren. Maar op het moment suprême en in de minuten daarna gebeurde er niets. Iedereen kletste en sjokte gewoon door. Eén winkelmeisje keek aarzelend naar de klok, maar daar bleef het bij.

Ik was zwaar teleurgesteld. Ik had gehoopt dat die twee minuten mij met de mensen om me heen zouden verbinden, dat we na afloop vanuit een verenigd gemoed een blik van verstandhouding zouden wisselen, dat respect voor de ellende van anderen ons even boven onszelf zou uittillen... Misschien is het inderdaad te kwetsbaar, geeft de gewoonheid van het moment simpelweg geen ruimte voor de ongewoonheid van het collectief herdenken.